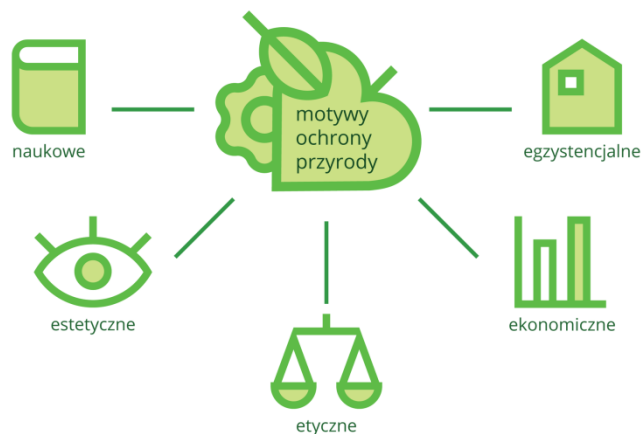

I LO G BIOLOGIA

Temat: Motywy i koncepcje ochrony przyrody

Motywy, jakimi ludzie kierują się w podejmowaniu działań na rzecz ochrony przyrody, mogą być bardzo różne. Natura jest źródłem zasobów nieodnawialnych i odnawialnych, z których możemy korzystać pod warunkiem, że będziemy o nie dbać. Dlatego na przykład ochroną obejmuje się zwierzęta łowne oraz ryby w okresie ich rozrodu, zabrania się wycinania bez pozwolenia drzew (innych niż owocowe) starszych niż 5 lat, a w okresie suszy wprowadza się zakaz wstępu do lasów, by zapobiec pożarom. Zasoby przyrody mają także wymierną wartość, która może zapewnić dochód zarówno poszczególnym osobom, jak i państwu. Wystarczy wymienić tylko surowce do budowy domów, począwszy od piasku, a skończywszy na egzotycznych gatunkach drewna. Musimy chronić przyrodę, nie możemy jej dowolnie eksploatować, dlatego że jesteśmy jej częścią i niszcząc ją, skazujemy też siebie na zagładę. Ochrona przyrody jest niezbędna do zapewnienia człowiekowi jego niezbywalnych praw, jak: prawo do oddychania świeżym powietrzem, picia czystej wody, spożywania zdrowej żywności i wychowywania dzieci w nieskażonym środowisku.

Egzystencjalne motywy ochrony przyrody związane są z chęcią zapewnienia człowiekowi warunków do życia, czyli egzystencji. Zależy ona m.in. od zasobów przyrody ożywionej, jak i nieożywionej, wśród których ważne miejsce zajmują surowce energetyczne, chemiczne, skalne oraz rudy metali. Człowiek, jak każdy organizm, jest powiązany ze swoim środowiskiem życia oraz z innymi organizmami siecią wzajemnych zależności. Ich przykłady są niezliczone. Organizmy tworzą i przekształcają środowisko, w którym żyją. Rośliny i samożywne protisty produkują tlen niezbędny do oddychania, drzewa zatrzymują wytwarzane przez człowieka zanieczyszczenia pyłowe. Lasy i torfowiska gromadzą duże ilości wody, przez co z jednej strony odnawiają zasoby wód gruntowych, a z drugiej chronią przed wystąpieniem powodzi. Prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów zależy od organizmów, które współistnieją dzięki wzajemnym zależnościom. Niejednokrotnie wymarcie jednego gatunku może doprowadzić do nieodwracalnych zmian w ekosystemie. Dlatego człowiek powinien dbać nie tylko o gatunki, dzięki którym zaspokajają swoje potrzeby życiowe, ale także o takie, które z jego punktu widzenia wydają się niepożądane lub szkodliwe.

Ekonomiczne motywy ochrony przyrody - Zasoby przyrody, które zapewniają utrzymanie ludzkości, nie są ważne jedynie z powodów egzystencjalnych. Mają też wymierną wartość i przynoszą duże korzyści gospodarcze. Nie są też nieograniczone, odnawiają się w określonym

czasie, co wymaga przemyślanego ich pozyskiwania. Ponieważ zaspokajają potrzeby lokalnych społeczności oraz przemysłu, z ich eksploatacji trudno zrezygnować.

Jednym z najważniejszych i najtrudniejszych do zastąpienia surowców naturalnych jest drewno, ważny materiał budulcowy i opałowy. Z wielu jego gatunków wyrabia się instrumenty muzyczne, ekskluzywne meble, biżuterię, dekoracje i ozdoby.

Etyczne motywy ochrony przyrody - Z punktu widzenia etyki stosunek do istot żywych oraz poszanowanie życia są miarą człowieczeństwa i moralności. Człowiek moralny zna wartość przyrody i szanuje ją. Wie, że posiada niewątpliwą przewagę nad innymi organizmami, ale nie upoważnia go ona do nieograniczonego czerpania z zasobów przyrody. Ma świadomość, że jego działania mogą doprowadzić do nieodwracalnych zmian w środowisku, dlatego postępuje tak, aby jak najmniej szkodzić otaczającej go przyrodzie. Pamięta także, że organizmy, będąc jej częścią, mają takie samo prawo do życia, jakie ma on, dlatego nie zrywa niepotrzebnie roślin, nie przewraca grzybów, nie zabija pozostałych organizmów ani nie niszczy siedlisk, w których one żyją.

Nieuzasadnionego zabijania istot żywych zabrania także większość religii. Nakazują one otaczanie ich szacunkiem i nieszkodzenie im w żaden sposób. W wielu wierzeniach okazałe twory przyrody, jak gaje, stare dorodne drzewa, jaskinie, źródła i wodospady, były obejmowane ochroną i otaczane wyjątkowym kultem religijnym. Wybrane miejsca uznaje się za pamiątki kultury, gdyż związane są z ważnymi wydarzeniami, postaciami historycznymi czy artystami. Należą do nich na przykład wodospad Wodogrzmoty Mickiewicza w Tatrach. Patriotyzm nakazuje nam nie tylko pamiętać o naszej historii, troszczyć się o rodaków, pamiątki kultury, ale zobowiązuje nas także do poznania walorów przyrodniczych kraju i regionu. Warto także łączyć wysiłki z obywatelami innych narodów, aby zachować nienaruszoną przyrodę cennych przyrodniczo obszarów, których tylko część leży w granicach naszego państwa. Zalicza się do nich na przykład położona na terenie Polski i Białorusi Puszcza Białowieska stanowiąca dziedzictwo Europy i świata.

Estetyczne motywy ochrony przyrody - Niektórzy ludzie chronią przyrodę, ponieważ cenią możliwość podziwiania jej piękna i przebywania w jej otoczeniu, wśród zieleni i śpiewu ptaków. Wiele osób i stowarzyszeń podejmuje działania lokalne polegające na zakładaniu klombów, sadzeniu drzew, upiększaniu swoich miejscowości roślinami, hoduje na przykład koty określonej rasy lub róże, które wystawiane są w konkursach piękności. Ze względu na piękno kwiatów i roślin zakłada się ogrody ozdobne, upiększa roślinami tarasy i balkony, mieszkania oraz obiekty użyteczności publicznej. Wielu ludzi uczestniczy w akcji Sprzątanie Świata, ponieważ nie chce, by otoczenie przyrodnicze szpeciły śmieci i odpadki. Są też tacy, którzy odczuwają potrzebę spędzania czasu wolnego na łonie natury.

Bibliografia : <https://epodreczniki.pl/>

Zadanie 1: Który motyw ochrony przyrody ma dla Ciebie największe znaczenie? Dlaczego?

Zadanie 2. W jaki sposób Ty chronisz przyrodę? Wymień kilka Twoich działań.

-
-
-
-